Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3—3878 | Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870 | TELEFON: CHelsea 3—3878

NO. 171. — ŠTEV. 171 | NEW YORK, MONDAY, JULY 24, 1933. — PONEDELJEK, 24. JULIJA 1933 | VOLUME XLI. — LETNIK XLI.

V PREMOGOVNEM OKROŽJU SO POKALE BOMBE

SPOR MED UNITED MINE WORKERS IN PROGRESSIVE MINERS JE VČERAJ PRIKIPEL DO VIŠKA

Bombe so zelo poškodovale hiše, v katerih prebivajo voditelji progresivcev. — Ko je skušal nočni čuvaj preprečiti atentat, je bil obstreljen. — V zadnjem letu je bilo vrženih vsega skupaj nad štirideset bomb. — Spor je dosedaj zahteval že dvajset človeških žrtev.

TAYLORVILLE, Ill., 23. julija. — V premogovnem okrožju Christian okraja v Illinois je sinoči zopet pokalo.

Spor med organiziranimi premogarji, ki pripadajo dvema unijama, se je zopet razvnel.

Vsega skupaj je bilo vrženih pet bomb, ki so povzročile precejšnjo škodo. Neki nočni čuvaj je bil ranjen.

Bombe so eksplodirale pred hišami treh uradnikov "Progressive Miners of America".

Članstvo te mlade in radikalne organizacije je v zadnjem času zelo naraslo, kajti pretežni večini večini majnerjev se zdi organizacija "United Mine Workers" preveč starokopitna in nazadnjaška.

Organizaciji se še več kot leto dni borita za prvenstvo. Boj je hud, ker noče nobena stranka niti za las popustiti.

Bombe so hiše precej poškodovale. Porči so porušeni, šipe pobite in temelji so zrahljani. Poškodovanih je tudi nekaj sosednih hiš.

Charles Drevers je stražil hišo predsednika 9. okraja "Progressive Miners of America."

Videl je, kako se je pripeljalo pet mož v avtomobilu, ki so vrgli pred hišo majhen zavoj. To se mu je zdelo sumljivo, vsled česar je oddal na avtomobil dva strela. Atentatorji so odgovorili z ognjem in ga precej nevarno ranili.

Tri bombe so vrgli proti hiši in garaži odvetnika Leala W. Reese-a, ki je pravni zastopnik progresivne majnerske organizacije.

Peto bombo so vrgli proti hiši Andy-a Newmana, voditelja državne zveze "Progressive Miners of America".

Med obema organizacijama se bije že nad leto dni ljut boj. Vsega skupaj je bilo vrženih nad štirideset bomb.

Obstreljeni čuvaj Drevers pravi, da ni poznal nobenega izmed mož, ki so odbrzeli z avtomobilom.

Oblasti so uvedle obširno preiskavo, pa je dvomljivo, da bi izsledile krivce.

Častniki illinoiške državne milice, ki je štacijonirana v Christian County, so mnenja, da je bil današnji bombni atentat vprizorjen iz maščevanja.

Prejšnji teden so bile namreč na nepojasnen način razstreljene cevi v Peabody premogovniku, v katerem so zaposleni skoro izključno le člani "United Mine Workers". Omenjeni premogovnik se nahaja pri malem mestu Kincait.

Spor med obema majnerskima organizacijama je zahteval v poldrugem letu že nad dvajset človeških žrtev. Nad sto oseb je bilo ranjenih. Zaradi večjih ali manjših pregreškov je bilo aretiranih nad tisoč majnerjev.

Napetost se je prav posebno povečala meseca marca lanskega leta, ko je bila odpravljena minimalna plača, ki je znašala $6.10 na dan.

Tekom viharnih pogajanj za določitev nove plačilne lestvice so se duhovi tako razvneli, da izza onega časa ni bilo nikdar več miru.

Nezadovoljneži so se odcepili od "United Mine Workers" ter se pridružili progresivcem.

Izza onega časa so umori in uboji v illinoiškem premogovnem okraju skoro na dnevnem redu.

Wiley Post je poletel okoli sveta

BOJKOT NEMŠKIH IZDELKOV

Židovska gospodarska konferenca je sklenila bojkot nemškega blaga. — Ustanovljena bo mednarodna židovska trgovska zbornica.

Amsterdam, Holandska, 23. julija. — Prva židovska gospodarska konferenca je potrdila, da je bojkot nemškega blaga edino sredstvo proti nazijski protižidovski gonji v Nemčiji.

Delegati, ki zastopajo sedem držav, so sklenili, da ustanove mednarodno židovsko trgovsko zbornico, ki bo vodila bojkot in preiskovala nove gospodarske možnosti za žide po celem svetu.

Sprejeta je bila tudi resolucija za svetovno konferenco. Na konferenci je bilo 30 delegatov iz Združenih držav, Anglije, Francije, Poljske, Belgije, Holandske in Egipta.

Berlin, Nemčija, 23. julija. — Starodavno mesto Nuerenberg je bilo pozorišče izvanrednih aretacij židov, česar pa časopisje ni smelo oznaniti.

Nazijci so do devetih zjutraj aretirali skoro 300 židov, povečini trgovcev ter so jih v sprevodu peljali po glavnih ulicah mesta.

Nazijci so jih stražili spredaj in zadej ter ob obeh straneh in so jih odpeljali v Baeronschans barake izven mesta.

Po Nuerenbergu se je raznesla vest, da bodo nazijci na slični način postopali proti židom tudi po drugih mestih Nemčije.

London, Anglija, 23. julija. — V četrtek je 50,000 židov razglasilo praznik. Ob tej priliki so se zbrali v Whitechapel in okolici ter so korakali v Hyde park v protesa proti preganjanju židov v Nemčiji.

Na čelu sprevoda je korakalo skoro 3000 židovskih vojakov, nekateri z bergljami in vsi so nosili vojna odlikovanja.

V sprevodu so nosili zastave z napisi, ki so sramotili Hitlerja.

Ta procesija je bila največja, kar jih je videl London v desetletjih. Dolga je bila poldrugo miljo in v njej je bilo udeleženih okoli 25,000 ljudi.

BOMBA V ČIKAŠKI PIVOVARNI

Chicago, Ill., 23. julija. — V strojnici Manhattan pivovarne so našli deset funtov težko nitroglicerinsko bombo. Položili so jo najbrž raketirji, ki so skušali ovirati obratovanje pivovarne.

Bombo je našel neki kurjač, ki jo je takoj vrgel v kad vode.

MLADI ROOSEVELT SE JE POROČIL

Burlington, Iowa, 23. julija. — S kratkim obredom, pri katerem so bili navzoči samo sorodniki, je bil poročen 22 let stari sin predsednika Roosevelta, Elliot Roosevelt z Ruth Googins iz Fort Worth, Texas. Roosevelt je šele v ponedeljek bil ločen od Elizabeth Browning Donner, s katero se je poročil v januarju 1932.

KITAJCI PROTI JAPONCEM

Kantonska vlada nabira sklad za podporo generalu Fengu v boju proti Japoncem. — Vrše se pogajanja med Nankingom in Kantonom.

Šanghaj, Kitajska, 23. julija. Navzlic spopadom med armado osrednje kitajske vlade in armado generala Feng Yu-hsianga južnovzhodno od Kalgana naznanjajo poročila iz Peipinga, da vojaški voditelji odlašajo s pošiljanjam nadaljnih vadnih čet proti Kalganu, čakajoč na izid konference vojaških voditeljev v Kuling v provinci Klangsi. Na konferenci so predsednik osrednjega izvrševalnega odbora Wang Čing-wei, vrhovni poveljnik kitajske vojske general Čang Kaj-Šek in drugi odlični voditelji vlade v Nankingu.

Društvo "za pomoč prostovoljcev" v Kantonu je poslalo v Kalgan 50,000 kitajskih dolarjev v pomoč armadi generala Fenga. Društvo je tudi čestitalo generalu za njegov patriotični nastop proti Japoncem.

Voditelji kantonske vlade so tudi poslali Čang Kaj-Šeku svarilo, da bodo vodili celi narod v boj za pravico, ako vlada v Nankingu ne preneha pošiljati v provinco Čahar svojega vojaštva. S tem je vlada v Kantonu jasno povedala, da je pripravljena podpirati generala Fenga v njegovem boju proti Japonski.

Voditelji v Kantonu so tudi objavili oklic na ves kitajski narod, katerega pozivljajo, da se dvigne v obrambo za svojo narodno čast.

Kalgan, Kitajska, 22. julija. — Zopet preti kitajska državljanska vojna, ko se armada kitajske narodne vlade nahaja skoro pred vrati zgodovinskega mongolskega mesta Kalgana.

Narodna vojska, ki se ceni na 50.000 vojakov, je pripravljena spopasti se z zelo slabo preskrbljeno vojsko generala Fenga, ki zahteva da kitajska vlada prekliče sklenjeno premirje z Japonsko.

Fengova armada ne dobiva plače, je slabo oblečena in strada, toda je trdovratno narodna. Vojaki imajo na desnih rokavih všit napis:

— Predstavljamo resnično bojno silo kitajskega naroda. Borimo se za kitajsko neodvisnost od Japonske.

General Feng je rekel: — Zahtevam močno narodno vlado, ki se bo borila za neodvisnost Kitajske in se ne bo ljubimkovala s tujci, kajti hočem zopet pridobiti Mandžurijo in Džehol.

VIRGINIA BO KMALU GLASOVALA

Tahon, Tavern, Cal., 23. julija. Governer države Virginije, John G. Pollard, ki se je dolgo časa protivil volitvam glede odprave prohibicije, je rekel, da bo njegova država v kratkem glasovala o tej sporni zadevi.

Zakonodaja se sestane dne 17. avgusta in ob oni priliki bo določen dan, ko se bodo vršile volitve.

AMERIKANCI SO POMAGALI A. HITLERJU

Ameriški industrijalci so podpirali Hitlerjev preobrat. — General Motors, Morgan, Ford in drugi so prispevali.

London, Anglija, 23. julija. — Mogočni ameriški industrijalci in bankirji, med katerimi so Henry Ford, John Pierpont Morgan in General Motors ter "odlična newyorška banka", katere predsednik je mnogokrat potoval v Berlin, so mnogo prispevali nazijski stranki v letu, predno je Hitler prevzel vlado nemške republike.

To dejstvo je sedaj odkril nek mladi nemški pisatelj pod izmišljenim imenom John S. Steel, ki je dobro poznan v ameriških finančnih in diplomatičnih krogih, ki je bil zelo delaven Hitlerjev finančni svetovalec in katerega je dr. Hjalmar Schacht poslal v inozemstvo v namenu, da poroča o nemških zastopnikih, ki zastopajo trgovske in diplomatične zadeve nemške republike.

Steel pravi v svoji knjigi, ki jo je pred kratkim objavil, da je prejel vse podatke o gospodarskem in finančnem položaju v Združenih državah v svojih misijah, ki jih je napravil po naročilu predsednika nemške državne banke dr. Schachta.

Hitlerizem, ki je najbolj dovršena in najdražja politična stranka v zgodovini osrednje Evrope, je izdala za propagando 350 milijonov dolarjev in je plačeval sturm čete, predno je prišel do vlade.

Steel pravi, da je bil Hitler prodan ameriškim denarnim mogotcem kot kak del zemljišča.

V svoji knjigi pravi Steel, da so dali General Motors $200,000 z nakupom Opel Auto tovarne v Nemčiji, da bi s tem bila zlomljena postava, katero so skušali vpeljati nemški socijalni demokrati in katero stranko je pred kratkim Hitlerjeva vlada razpustila.

— Najvažnejša Hitlerjeva trgovska zveza v Združenih državah pa je bil Henry Ford, — piše Steel, ki popisuje, kako sta prišla Hitler in Ford v zvezo vsled tožbe zaradi razžaljenja časti, kar je imelo za posledico, da je bil Fordov tednik "Dearborn Independent", ki je pisal ostre članke proti židom, ustavljen.

Steel navaja natančne dokaze, kako je Ford po sodnijski razsodbi priporočil Hitlerju, da naj v nemški prestavi v obliki pamfleta objavi članek lista "Dearborn Independent", in je za to prispeval $40,000. Ta znesek je bila prva Fordova podpora za Hitlerjevo propagando.

Ko je leta 1929 v Fordovih tovarnah dobil zelo odgovorno mesto pruski princ Ludvik Ferdinand, je Ford njegovo delo tako zelo cenil, da mu je dal ček za $300,000, kateri znesek je našel pot v nazijsko blagajno.

Tudi v Chicagu sta Ludvik Ferdinand in njegov mlajši brat Friderik Viljem delovala med "višjimi krogi", ki so mnogo prispevali za nemško nazijsko revolucijo. Ves ta denar je šel skozi roke ravnatelja nemške banke, dr. Schachta.

Razne banke v Združenih državah so prispevale po $20,000 do $30.000. Morganova banka je dala $85,000.

Steel je bil 8. februarja aretiran v Nemčiji samo zato, kakor pravi sam, ker je preveč vedel. Pozneje je pobegnil iz zapora in je prišel v Pariz.

V prihodnji knjigi bo objavil še več ameriških bankirjev, ki so prispevali za Hitlerjevo revolucijo.

PREJŠNJI REKORD JE ZNIŽAL ZA ENOINDVAJSET UR

Wiley Post je s svojim aeroplanom Winnie Mae v soboto pol minute pred polnočjo srečno pristal na Floyd Bennett letališču v New Yorku ter je dokončal svoj rekordni polet okoli sveta. Post je prvi, ki je sam obkrožil zemljo z aeroplanom. S svojim poletom pa je napravil tudi rekord, ker je dokončal svojo pot v 7 dneh, 18 urah in 49 minutah ter je s tem pobil svoj lastni dosedanji rekord 8 dni, 15 ur in 51 minut iz leta 1931, ko je z Gattyjem napravil isto pot.

Winnie Mae je isti aeroplan, s katerim je pred dvema letoma Post z Gattyjem letel okoli zemlje.

Leteč v temni noči in brez luči na aeroplanu, je bil Post že skoro nad letališčem, ko so ga ljudje katerih je bilo na letališču 75.000, opazili. Motor je že ustavil in bilo je veliko presenečenje, ko so kakih 800 čevljev v zraku zapazili črno točko.

Celo upravitelji letališča so bili presenečeni, s kako hitrostjo je vozil zadnje dve uri, kajti pričakovali so ga šele po polnoči. Vsled tega tudi letališče ni bilo dovolj razsvetljeno, kot je običajno, kadar pričakujejo ponoči prihod kakega aeroplana.

Na zadnjem delu poleta je Posta spremljala sreča, kajti nebo je bilo jasno in lahen veter je pihal v njegovi smeri.

Ko je pristal, je 600 policistov komaj zadržalo množico, da se ni zgrnila okoli njega.

Kot prvi se je približal aeroplanu, da pozdravi Posta v imenu newyorškega župana, nadomestni policijski komisar Ph. D. Hoyt. Segel mu je v roko in rekel šaljivo:

— Kje si pa bil ves teden?

— Ne morem ti povedati, — mu Post odvrne smeje.

Ko je izstopil iz aeroplana, je izgledal utrujen in rekel, da je žejen. Prinesli so mu velik vrč vode, katero je izpil v dušku.

Policisti so ga skozi množico spremili k avtomobilu, v katerem je sedela njegova žena, ki ga je objela in poljubila. V avtomobil je sedel tudi komisar Hoyt in vsi so se odpeljali v hotel Roosevelt.

V hotelu je rekel Post, da bi sedanjo pot mogel dokončati v štirih dnevih in pol, kar pomeni, da bo še enkrat poskusil.

Na svojem potu je Post preletel 15,596 milj ter je letel povprečno 127 milj na uro. V zraku je bil 71 ur in 13 minut. Ves čas je spal samo 20 ur.

JIMMIE MATTERN V FAIRBANKSU, ALASKA

Fairbanks, Alaska, 23. julija. — Danes je tukaj pristal ameriški letalec Jimmie Mattern, kateremu se je izjalovil polet okrog sveta. Odtukaj bo odletel v Terrace, B. C., odtam pa v New York.

MUSSOLINI BO ZDRUŽIL VOJNO MOČ

Prevzel je mesto vojnega ministra. —Vojno, mornariško in zračno ministrstvo bo eno. — Balbo bo postal maršal.

Rim, Italija, 23. julija. — S tem, da je kralj Viktor Emanuel sprejel resignacijo vojnega ministra generala Pietro Gazzera, ki je bil 5 let vojni minister, in je za njegovega naslednika imenoval Mussolinija, je bil napravljen prvi korak za združenje vojnega, mornariškega in zračnega ministrstva v eno skupno vojno ministrstvo.

Oznanilo združenja vseh vojnih ministrstev se je še z ozirom na generala Italo Balbo, ki je zrakoplovni minister, odgodilo, ker vlada noče, da bi padla nanj le senca nezaupanja v stiku z njegovim poletom na razstavo v Chicago. Vsled tega je ministrski svet postavil urad zrakoplovnega maršala in bo general Balbo najbrže prejel naslov maršala, ko bo tudi zrakoplovno ministrstvo prevzel skupni vojni minister.

Mussolini je izmed vseh fašistovskih voditeljev najsposobnejši mož za skupnega vojnega ministra. Obenem pa je tudi načelnik najvišjega obrambnega sveta. Je tudi dobro poučen o vojaških zadevah, ker je že bil enkrat vojni minister, mornariški minister in zrakoplovni minister. Zadnja leta je bil navzoč še pri vseh manevrih vojske, mornarice in zrakoplovov.

Zadnja leta je bila splošna zahteva po skupnem vojnem ministrstvu že zaradi gospodarstva, pa tudi zaradi večje moči v skupnosti. Ker bo mesto treh uradov samo en urad, bodo stroški zelo zmanjšani. Svetovna vojna je pokazala, da morajo vse vojaške sile delovati skupno, da je moč tem večja.

Ko se vrne general Balbo, bo za nekaj časa zopet prevzel mesto zrakoplovnega ministra, ko bo pa tudi to ministrstvo združeno z vojnim ministrstvom, bo dobil kako drugo važno mesto z naslovom zrakoplovnega maršala v priznanje njegovih zaslug za razvoj italijanskega vojnega zrakoplovstva.

Naročite se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3—3878

ITALO BALBO

Danes ali jutri bo odletel proti Italiji italijanski minister za zrakoplovbo, general Italo Balbo.

Možak je dosegel nekaj, o čemer si ljudje pred leti niso drznili niti sanjati. Iz Italije je poletel v Chicago s štiriindvajsetimi aeroplani, na katerih je bilo vsega skupaj šestindevetdeset mož.

Vse je šlo gladko in skoro brez nesreče. Le na Holandskem se mu je neki letalec ubil, ko je njegovo letalo pristalo v blatu, ne pa na vodi.

Balbo in njegovi spremljevalci so bili deležni v Ameriki najvišjih časti in odlikovanj.

Bili so gostje najbolj ekskluzvnih newyorških, čikaških in washingtonskih klubov.

Predsednik Roosevelt je Balba še posebej odlikoval s tem, da ga je povabil k sebi na kosilo.

Italijani so se izkazali kot izborni letalci, in Balbo kot izkušen voditelj in poveljnik.

Značilno pa je, da niso dospeli v Ameriko samo kot junaki zraka, pač pa v prvi vrsti kot propagatorji fašizma.

Vsa čast in vse priznanje Balbu kot letalcu. Kot fašist pa ne zasluži posebne časti in posebnega občudovanja.

Newyorški italijanski list "La Stampa Libera" je pisal dne 21. julija o generalu Italu Balbu:

"Balbo je pomagal usmrtiti na tisoče italijanskih delavcev in intelektualcev ter je umoril Dona Minzonija, ki je bil župnik v Argenti in tekom svetovne vojne vojaški kaplan.

"Balbo je morilec moških, žensk in otrok v italijanski provinci Ferrara, kjer je na čelu fašističnih tolp pustošil, mučil, požigal in uničeval.

"V neki razsodbi meseca novembra leta 1924 je označilo rimsko sodišče Balba kot zločinca."

Nam ni znano, koliko so te trditve resnične. Podajamo jih tako kot smo jih čitali.

Da niso prav brez podlage, nam kažejo izpričani rekordi mož, ki zavzemajo najvišja mesta v italijanski fašistični stranki.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	$ 4.40	Lir 100	$ 8.10
Din 300	$ 6.50	Lir 200	$15.75
Din 400	$ 8.50	Lir 300	$23.50
Din 500	$ 10.50	Lir 400	$31.—
Din 1000	$ 20.75	Lir 500	$39.—
Din 5000	$101.—	Lir 1000	$77.50

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo	$5.00	morate poslati			$ 5.75
" "	$10.00	"	"		$10.85
" "	$15.00	"	"		$16.—
" "	$20.00	"	"		$21.—
" "	$40.00	"	"		$41.25
" "	$50.00	"	"		$51.50

Prejemnik bodi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino $1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

POLJSKA ČUVA SVOJE MEJE

VARŠAVA, 4. julija

Kmalu po nastopu kancelarstva je sprejel Adolf Hitler poljskega poslanika in je v dolgotrajni konferenci ž njim zagotavljal, da nima nobenih agresivnih načrtov poljski državi, da hoče spoštovati njene meje ter voditi napram njej miroljubno in prijateljsko politiko. Takrat se je v mednarodnem časopisju naglašalo, da pomenja Hitlerjeva zunanjepolitična izjava novo orientacijo v razmerju oben sosednjih držav in izločitev ene naj bolj občutljivih točk v kompleksu vprašanj evropskega miru. Prorokovano zmanjšanje napetosti med Poljsko in Nemčijo pa vkljub danim zagotovilom nemške lojalnosti ni nastopilo, in še danes stojita obe državi ob svojih mejah takorekoč s puško ob strani in motrita vzajemno vsako kretnjo z nezaupanjem.

To razpoloženje je na poljski strani več kakor razumljivo. Od začetka svojega nastopanja dalje je nemški narodni socializem zavzemal najostrejše ofenzivno stališče napram nemškim vzhodnim mejašem. Še v dobi Brueningovega kancelarstva, pa tudi v Papengovi dobi so se hitlerjevski SA oddelki zbirali in koncentrirali v vzhodnih pokrajinah in organizirali protipoljske izgrede. Tudi prosluli politični umor v Bytomu je izviral v glavnem iz sovraštva proti "manjvrednemu" Poljaku. — Vprašanje poljskega koridorja je bilo stalna točka hitlerjevskega agitacijskega programa na nemškem vzhodu. Prav posebno pa so se narodni socialisti od nekdaj zanimali za Gdansk in ga stalno reklamirali za nemško državo. Poljakom je bilo torej prav težko verjeti, da bi se bil Hitler naenkrat pretvoril iz volka v jagnje in da bi danes blagoslavljal, kar je včeraj še preklinjal.

Beseda o prijateljskem sožitju tedaj med Poljaki ni našla odmeva in zlasti ni bila v stanu vzbuditi zaupanja v nemško miroljubnost. Za to so pa tudi skrbele hitlerjevske udarne čete ob poljski meji, ki so v dejanju pokazale, kako se imata pravilno razumevati in tolmačiti nemška miroljubnost in nemško prijateljstvo. Izpadi SA oddelkov preko meje na poljsko ozemlje, zlonamerno poškodovanje državnih mejnih znakov, vmešavanje v poljske notranjepolitične zadeve ob meji, so bile vsakdanje prikazni. Kakor kažejo vsak dan nova poročila, se to nemirno obmejno stanje še do danes ni spremenilo. K temu prihaja še stalno besnenje hitlerjevskega tiska in šikanozno zasledovanje poljskega življa na nemških tleh. Pritožbe proti zatiranju poljske manjšine v Prusiji so na dnevnem redu, kar je toliko bolj značilno, ker baš Hitler sam in po svojih eksponentih rad naglaša potrebo manjšinskega varstva in objektivnost narodnega socializma, ki da načeloma odklanja vsako nasilno raznarodovanje.

Posebno poglavje v kompleksu nemško-poljskih obmejnih težav je Gdansk. To mesto sicer ni del Nemčije, marveč tvori samostojni državno edinico, toda narodni socialisti ga smatrajo za integrujoč del svoje oblastne sfere in po svoje ignorirajo mednarodne konvencije. Afera na Westerplatte, ki je bila predmet precej razburljivih razprav pri Društvu narodov, je bila prav značilna za hitlerjevski način ilegalne ofenzive pod krinko samoobrambe. Takrat so bili sicer narodni socialisti primorani razpustiti koncentrirane "obrambovce" iz Nemčije, niso pa popustili svoje propagande in pri občinskih volitvah se jim je s pomočjo finančne in agitatorske podpore iz Nemčije posrečilo doseči večino in prevzeti upravo. Danes se vrši v Gdansku vsenemška agitacija z oficielne strani in treba je poudarjenega gospodarskega vpliva poljskega zaledja, da se drži imperialistično gibanje v mejah, ki so jih določile mirovne pogodbe. Na tem ni prav ničesar izpremenil obisk mestnega načelnika, narodno socialističnega vodje Rauschninga v Varšavi, ki se je izvršil ravno te dni. Bile so zopet samo besede, formalna zagotovila korektnosti, ki pa niso na obojestranskem nezaupanju ničesar izpremenile.

Nemško časopisje je zlej ko prej polno napadov na poljsko državo in v zadnjem času se na nemški strani mnogo piše o protinemški ofenzivi, ki jo baje pripravlja poljska republika. Gre pri tem za načrt, ki so ga izdelali poljski vojaški strokovnjaki za utrjeno obrambno črto v poljskem Pomorju. — Nemčija bi rada preprečila zavarovanje poljske meje in skuša na merodajnih internacionalnih mestih lansirati mnenje, da Poljakom ne gre za obrambo lastne dežele, marveč za ekspanzivne in osvajalne tendence. Kakor izhaja iz nemškega tiska, se pripravlja celo oficielna pritožba na Društvo narodov, ki naj zabrani izvedbo poljskega načrta.

Poljska odgovarja povsem korektno, da gre tu le za vprašanje obrambe lastne zemlje, ki je izpostavljena ponavljajočim se ilegalnim izpadom, torej za vprašanje notranjepolitičnega in vojaško-obrambnega značaja, ki se tiče le Poljakov samih, ter odklanja vsako vmešavanje z nemške ali katerekoli inozemske strani. V odgovor na nemške obdolžitve agresivnega ravnanja pa poziva poljska javnost mednarodne faktorje, da po posebni internacionalni komisiji objektivno preiščejo stanje poljsko - nemških obmejnih sporov, kažoč na stalno vznemirjanje, ki ga povzročajo nemške šovinistične borbene čete.

Poljska republika je trno odločena, da s svoje strani ne popusti v obrambi svojih mej. Vkljub temu da je teritorialna revizija danes odstranjena z dnevnega reda, še ni utihnila diskusija o poljskem Pomorju, tako zvanem koridorju. To vprašanje je ostalo še vedno aktualno in dokler ne bodo dana zadostna mednarodna jamstva za nedotakljivost poljskega teritorija, ne bo mogla nobena država in nobena mednarodna instanca zabraniti obramnih ukrepov, ki jih smatra poljska republika na svoji zemlji za potrebne.

Patriotska požrtvovalnost poljskega naroda je znana, ravno tako pa je znana njegova solidarnost v vseh vprašanjih integritete poljske zemlje. Politično strankarstvo je pri Poljakih sicer zelo razvito in zaostreno, toda kdor bi se dotikal državnih mej, bi našel v njihovi obrambi ramo ob rami združene tudi skrajne politične antilope. V tem pogledu je notranja sila Poljske večja in neizprosnejša, nego marsikatere druge nacionalne države. Dostop do morja pa je za poljsko republiko življenjskega pomena. Minule dni se je vršil v vsej državi "praznik morja", kot velika vsenarodna in vsedržavna manifestacija. Ob tej priliki je predsednik republike Mościcki ob splošnem navdušenem soglasju poudaril, da ni stvari, ki bi za njo poljska srca bolj gorela, kakor za poljsko morje.

Te besede niso bile retorična kritatica, nego pomembna izjava na naslov vsega inozemstva, posebno onega, ki si utvarja, da bo z diplomatskimi intrigami ali z oboroženo silo iztrgalo osvobojenemu narodu, kar je njegovega in ponovilo komaj popravljeno krivico in sramoto poljske rezdelitve.

TRETJI BEG ZLOGLASNEGA ZLOČINCA

Iz kaznilnice v Požarevcu je že tretjič na uprav gangstersko drzen način pobegnil "večni kaznenec", zloglasni razbojnik in ubijalec Josip Širman. Razorožil je tri ječarje, razbil železne okove in pobegnil bogve kam. Z njim so pobegnili še trije jetniki. Zasledovanja skrajno opasnih zločincev se vršijo na vse strani.

NAJBOLJŠI SLOVENSKI ROMAN
"GRUNT"
(Spisal Janko Kač)
kar jih je izšlo po svetovni vojni, ima v zalogi
KNJIGARNA "GLAS NARODA"
Cena
$1.50

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.

V soboto, 29. julija bo imel Mladinski odsek pev. in dram. društva "Domovina" prosti izlet k jezeru Ronkonkoma na Long Island-u. Kdor se želi z mladino udeležiti tega izleta, ki bo zelo zabaven, naj se oglasi pismeno, telefonično ali pa naj po komu naroči na naslov spodaj, da se pravočasno pripravi avtobus. Prevoz tja in nazaj bo stal samo 95c za odrasle, to je natančno toliko kolikor računa prevozna družba za special bus. Člani Mladinskega zbora pa imajo prosto vožnjo tja in nazaj, kakor tudi kabine in kopališče. Zato naj vzamejo s seboj kopalno obleko.

Zbrali se bomo v soboto, dne 29. julija ob 9. uri zjutraj pri Slovenskem Domu, 253 Irving Ave., Brooklyn, kjer bo čakal avtobus in odpeljal veselo družbo. Vrnili se bomo okrog 7. ure zvečer. Starši, sorodniki in prijatelji mladine, pridružite se!

Kdor misli iti z nami, naj se prigłasi najkasneje do 27. julija zvečer pri:

Anton Šubelj,
6936—67th Place, Glendale, L. I.
Telephone: Hegeman 3—9027.

Sheboygan, Wis.

Delavske razmere se prav počasi izboljšujejo v našem mestu. Nekatere tovarne so obratovale nekaj časa kar po 12 in še več ur in to prav za nesramno nizko plačo. Treba bo pravega Roosevelt-Johnsonovega korobača, da bo te suženjske bose poučil kaj se sme in kaj ne.

Doba piknikov je nastopila, ampak naša nekdaj slavna Zelena dolina spada samo mrtvim rojakom letošnje leto. Modri živeči rojaki ugibajo, kaj naj bi to pomenilo. Izvedelo se je od gotove strani, da je to menda samo za letošnje leto. Kljub temu pa veseljaki in dobrovoljneži niso pozabili na domače in privatne zabave.

Prav presenečen sem bil na eni izmed naših pevskih vaj, ko je ves naš pevski zbor navalil na mene in ženo. Kričali in hrumeli so: "Suprise"! Prvi hip se res nisem zavedal, komu vse to gre. Ko so pa nama začeli tresti in potegovati roke in čestitati k najini dvajsetletnici zakonskega življenja, sem se zavedel, da je že res dvajset let, odkar sva z ženo skočila v zakonski jarem. Pomišljal sem in zazdelo se mi je, da je nama dvajset let v zakonu minulo kakor kratkih dvajset dni. Res je sicer, da nama ni bilo z rožicami postlano, kakor je malo komu, ki se mora od zore do mraka boriti za vsakdanji kruh in življenjski obstanek. Okusila sva tudi grenke in skrbi polne dneve, in ti so bili v večkratni bolezni. Z dobro voljo in zaupanjem v onega, ki nas vse ohranjuje in vlada, se je pa vse obrnilo tako, da sem vesel da je tako, kakor je.

Domišljal sem se včasih, da sem morda brez prijateljev. Pravijo pa, da se človek včasih moti, in v tem slučaju sem se motil tudi jaz.

Prisrčno se zahvaljujeva pevskemu klubu in vsem, ki so prispevali za ječmenovca, potice in druge sladkosti, posebno pa za krasen stol, ki je bil nama podarjen v spomin.

Misleč, da smo stvar zaključili v pevski dvorani, se pa dva dni pozneje usuje zopet druga skupina naših starih prijateljev in znancev na tako skrivnosten način v najin dom, da sva se res čutila kot brez glave. Prinesli in pripeljali so toliko potic, kekov in raznih dobrot, da sem bil že v strahu, da se bo naša že dvajset let stara miza podrla. Tudi peneče Rooseveltove pijače so privalili kar cel sod. Ravno tako tudi rdečega michiganca ni manjkalo za vinske bratce. Cukali in žajfali smo ga do nedelje zjutraj. Celo podplate smo brusili ob zvokih hreščeče harmonike, in se konečno razšli prav židane in dobre volje.

Bili so sledeči udeleženci: Mr. in Mrs. Stubler, Mr. in Mrs. Starich, Mr. in Mrs. Zupančič, Mr. in Mrs. Klamer, Mr. in Mrs. Lindich, Mr. in Mrs. Joe Lindich, Mr. in Mr. Sida, Mr. Joe Frančič, Mr. Augue Stubler, Mr. Fr. Klamar, Mr. Lyle Lemkuhl, Miss Anne Stubler, Miss Lucile Stubler, Miss Angeline Vrsaj, Miss Annie Zupancich, Miss Angela Klamer, Miss Mary Maletich, Miss Lucile Lindich, Miss Hedwig Majcen, Mr. Leo in Roman Majcen.

Še enkrat se prvim kakor drugim za vse najprisrčnejše zahvaljujeva. Ako bo kdaj prilika nanesla, pripravljena sva vsem dobrovoljno povrniti.

Leo in Mary Majcen.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

18. julija popoldne ob 4. uri je premimil v Clevelandu po dolgi bolezni Joseph Benčin v starosti 55 let. Tukaj zapušča soprogo in tri hčere Josephine, Mary in Francis ter veliko sorodnikov. Pokojni je bil rojen v vasi Veliko Mraševo, fara Cerklje na Dolenjskem, kjer zapušča sestro.

— 19. julija zjutraj ob 1.20 uri je umrla v Mt. Sinai bolnici Mrs. Mary Turek, rojena Arko, soproga poznanega grocerista na 985 Addison Road. Pokojnica je bila stara komaj 27 let. Poleg soproga zapušča hčerko Marie, staro tri leta in sinčka Frank, starega mesec dni ter stariše in več sorodnikov.

— Na Ely, Minn je vlak povozil in usmrtil Johna Mohorčiča, še mladega fanta, ki je bil doma iz Dolenjskega.

DR. RIHARD KARBA UMRL

11. julija je po daljši bolezni umrl v Kamniku dr. Rihard Karba, lekarnar in bivši župan.

DRUŠTVA
KI NAMERAVATE PRIREDITI
VESELICE,
ZABAVE
OGLAŠUJTE
"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vaši Slovenci v vaši okolici.
CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Peter Zgaga

KAKO PIŠEJO ŽENSKE.

Dragi mož:

Kaj je pa to za ena reč? Vso noč sem jokala, ko sem dobila tvoje pismo, v katerem mi sporočaš, da ti je neka oseba pisala, da jaz nisem tako kot se spodobi.

Najprej ti povem, da se kaj takega ne spodobi pisati niti tebi, niti tisti osebi.

Sploh bom pa tisti osebi oči izpraskala, da bo gmah.

Jaz tisto osebo dobro poznam. Je bolj neumna na dedce kot jaz. Pred svojim pragom naj pomete, sram jo bodi, da gre kaj takega pravit.

Da ne boš kaj mislil, ti povem, kako je bilo. Tukaj je na vakejšnu Mr. Želati. Skoro bi rekla, da je Talijan, tako lepe oči ima.

Z menoj se je hotel nekaj fulati, jaz sem ga pa odločno prijela za roko in rekla: — Kaj pa mislite, Mr. Želati, jaz imam vendar moža! Pa še dobrega in fajn moža imam. V New Yorku je in dobro zasluži, kadar dela.

Tako sem mu rekla, tedaj je pa prišla mimo dotična oseba in videla, kako sem ga odločno za roko prijela in mu rekla: — No fooling here around, Mr. Želati! Nak, le čakaj, kako sem mu že rekla, da ti prav popravici povem. Aha, že vem! — Porka! — sem mu rekla in ga udarila po roki, ko je prišla mimo dotična oseba, ki ti je morala takoj nesti to reč na nos.

Sploh je pa Mr. Želati jako olrajt človek. Saj je oženjen — in oženjeni ljudje, — saj veš, se radi fulajo.

Le merkaj, da boš ti olrajt, če ne — salament — jaz ne poznam špasa.

In pozneje sem izvedela, da je dotična oseba, ki ti je pisala, žena Mr. Želatija.

Pa da taki ženski kaj verjameš? Saj veš, da ne more biti kaj prida, ker Laha pobere.

Če Kranjca ni mogla dobiti, — gud baj!

Tudi tukaj je dosti komarjev. Jaz zvečer kar overalls oblečem. Overalls niso kaj posebno komod, toda kdo se bo zmeraj praskal. Škoda, da tebe ni tukaj, — bi imeli velik fun, no, pa ga je tudi brez tebe dosti.

Zvečer sedimo na porču in kaj pojemo in se pogovarjamo in v luno gledamo.

Moški so jako strahopetni, jih je jako strah. Ponoči jih brez spremstva nikamor ne spraviš. In tako se tišče človeka, da je že od sile.

No, pa je olrajt zvečer na porču.

Človeku je tako pri srcu, da kar romantičen postane.

Na nebu sveti mesec, v daljavi reglajo žabe in duh goveje živine plava po ozračju. Gospodija lupi krompir in previja otroke. Dekla trebi solato in pere perilo in sploh ima vsak svoje delo — le dedci — ti ne dajo gmaha.

O, je že olrajt na kontri!

Škoda, da se bova morala že drugi teden videti.

Da, 23. avgusta pridem v New York.

Do tedaj imam plačano. Nitf en dan več ne ostanem. Košta ni kaj prida. Sama jajca in jajca. Jajca in makaroni. Za čikno že ne vem, kakšna je.

Torej 23. avgusta ob pol treh na Grand Central.

Tistega dne ima Mr. Želati brez ženine vednosti neki opravek v mestu in me je prosil, če ga hočem spremljati.

Jaz sem rekla: Za kaj pa ne, saj smo v Ameriki!

Ti počakaj pri trenu — tu-dortifajf. Jaz bom že oddaleč z roko mahala. Mr. Želati bo pa zraven mene šel. Je bolj majhen in malo krive noge ima, sicer je pa olrajt peršona.

Lepo se mu odkrij in mu reči: Halo, Mr. Želati! Hawdjudu? Moja žena mi je o vas že toliko lepega pisala.

Tako mu moraš reči, da ne bo mislil, da smo Kranjci brez manir.

Meni daj roko, kušniti me pa ne smeš.

Če bi me kušnil, bi še ajfral nate ta vražji Taljan.

Te pozdravlja ... Tvoja žena.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

AXEL MUNTHE:

MEDVED

Bila je nekoč žena, živela je v stari hiši na robu velikega gozda, visoko gori na severu. Ta žena je imela krotkega medveda, ki ga je ljubila. Našli so ga v gnezdu tako sestradanega, majhnega in nebogljenega, da sta ga žena in stara kuharica wzredili s steklenico. To se je zgodilo pred leti in sedaj je bil velik, dorastel medved, tako velik in močan, da bi lahko pobil kravo in jo v svojih šapah odnesel, ko bi hotel. Toda ni hotel, bil je zelo spodoben medved, ki še v sanjah ni mislil komu kaj žalega storiti, ne človeku, ne živali. Navadno je sedel pred svojo kočo in z malimi zvitimi očmi prav prijazno škilil na živino, ki se je pasla v bližini. Trije mršavi gorski konjiči v hlevu so ga dobro poznali in se niso zmenili za to, če je včasih pricapljal za svojo gospodinjo v hlev. Otroci so jezdili na njegovem hrbtu in več ko enkrat mu je kateri v bajti med tacami zaspal. Trije laponski psi so mu marsikatero napredli, vlekli so ga za uhlje ali repek in mu nagajali kar so mogli, pa je vse voljno prenesel. Nikoli ni poskusil mesa. Dobival je enako hrano s psi in često iz iste sklede: kruh, ovseno kašo, krompir in peso. Imel je izvrsten tek in njegova prijateljica kuharica je skrbela, da je prišel na svoj račun. — Medvedje so rastlinojedi, dokler jim je možno, najraje jedo sadje. Jeseni je sedel v sadovnjaku in hrepeneče gledal zoreča jabolka; včasih se ni mogel ustavljati skušnjavi, da ne bi splezal na drevo in se oskrbel s pregiščem sadežev. Medved je na videz okoren in nepokreten. A le pusti ga, naj se poskusi na jablani, in videl boš da se pri tem športu lahko meri z vsakim šolarjem.

Saj se je naučil, da je prepovedano, vendar je imel male oči široko odprte in pazil, kdaj bo kakšno jabolko padlo na tla. Bile so tudi težave glede panjev; tedaj so ga s krvavečim nosom za dva dni priklenili in nikoli več ni tega storil. Navadno ni bil nikdar priklenjen razen ponoči, kar je tudi prav ker medvedje kakor psi postanejo radi zlobni, če so trajno privezani, kar ni čuda. Tudi ob nedeljah so ga priklenili. Tedaj je šla gospodinja k svoji poročeni sestri, stanujoči v samotni hiši na drugi strani gorskega jezera, in je z njo prebila popoldan. Bilo je uro hoda po velikem gozdu. Ni se jim zdelo pametno, da bi ga jemali s seboj v gozd z vsemi njegovimi skušnjavami. Na vsak način je bilo tako varnejše. Tudi ni bil dober potnik na jezeru; nekoč ga je pri nenadnem sunku vetra popadel tak strah, da je prevrnil čoln in sta morala z gospodinjo plavati na breg. Sedaj je dobro vedel, kaj pomeni, če ga gospodinja v nedeljo priklene, ga prijazno potaplja po glavi in mu obljubi tudi jabolko, ko se vrne — če bo priden. Bil je sicer žalosten, toda vdan kakor dober pes, če mu je gospodinja rekla, da ne more z njo na sprehod.

Neke nedelje, ko ga je gospa kakor navadno privezala in že prehodila pol pota po gozdu, se ji je zazdelo, da čuje na stezi za seboj pokanje suhih vej. Ozrla se je in prestrašena zagledala lomastiti za seboj medveda. Na videz se medved le počasi pomiče dalje, v resnici pa je v svojem capljanju hitrejši od dirjajočega konja. V hipu jo je došel, sopeč in vohajoč kakor pes je zavzel svoje mesto za njenimi petami. Gospa je bila ogorčena. Saj bo itak zamudila južino, ni bilo časa, da bi ga odvedla domov in s seboj ga ni marala. — Razen tega je bil zelo nespodoben in neubogljiv, ker se je odtrgal od verige. Z najostrejšim glasom mu je velela, naj se takoj vrne in mu grozila z dežnikom. Malo je osupnil, jo pogledal s svojimi zvitimi očmi, pa ni bil voljan oditi in jo je naprej ovohaval. Ko je opazila, da je izgubil celo novo ovratnico, je bila mera polna in lopnila ga je z dežnikom po nosu, tako močno, da se je dežnik prelomil. Spet je osupnil, stresal glavo in večkrat od prl veliko žrelo, ko da hoče kaj povedati. Nato se je obrnil in se gugal nazaj, odkoder je prišel. Tu in tam se je ustavil in se oziral za gospo, dokler ga ni izgubila iz vida.

Zvečer, ko se je vrnila, je sedel pred svojo kočo, očitno potrt radi svojega položaja. Gospa je bila še vedno zelo huda, stopila je k njemu in ga osorno karala češ, da ne dobi jabolka in tudi večerje ne, pa da bo dva dni priklenjen. Stara kuharica, ki ga je ljubila kakor sina, je ogorčena pridrvela iz kuhinje.

"Zakaj ga kregate, gospa," je zaklicala, "saj je bil ves dan dober kakor kruh. Bog ga blagoslovi! Čisto mirno je sedel, krotek ko angelj in venomer gledal na vrata, skozi katera se vrnete."

Srečala je bila drugega medveda.

TURŠKI ŠTUDENTJE V AMERIKI

Washington, D. C., 21. julija. Turški poslanik Ahmet Muhtar je sporočil danes državnemu podtajniku Philipsu, da bo Turčija poslala letos na razne ameriške univerze dvajset študentov. Študente bo spremljal turški generalni inšpektor za javni pouk.

"GLAS NARODA"

zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane $7. V Italijo lista ne pošiljamo.

ZASTRUPLJENO KRI BODO "OPRALI"

Skupina moskovskih znanstvenikov je objavila presenetljive podatke o uspešnih posledicah precejanja krvi, ki prepreči delovanje strupa ali povzročiteljev nalezljivih bolezni. Ta postopek reši življenje sicer brezupnih bolnikov. Njegov izumitelj, prof. Mihajlovski na univerzi v Taškentu, je objavil svoje prvo poročilo že leta 1924. Operiral je takrat mačke in pse, ki jim je vbrizgnil smrtne doze morfija. Strup kroži nekoliko časa po lasnicah, preden ga vseva staničevje. Znanstvenik je sklenil izkoristiti to kratko "nevtralno dobo" za črpanje in precejanje krvi.

Sklepal je, da bo živali rešil življenje, če bo pravočasno očistil njeno kri. Praksa je takoj potrdila njegovo pogumno domnevo. Operirane živali so ozdravele, dočim so poginile vse, ki so dobile isto količino strupa, a niso bile naknadno operirane. Toda precejanje je zahtevalo po 23 do 3 dni za vsakega psa, ker je odvajal opazovalec zastrupljeno kri postopno v manjših količinah. Radi tega je sklenil Mihajlovski, da bo odvzel takoj in popolnoma vso kri stari opici "Jaki", ki mu jo je dal zoološki vrt. Tudi ta operacija je uspela. "Jaka" je sicer ležal skoraj eno uro kakor mrtev in je bil navezan na umetno dihanje. A ko so mu zopet nagnetli v žile kemično očiščeno kri, je hitro oživel. Od tedaj je poprej stara in nadležna opica vesela, naravnost pomlajena.

Po smrti prof. Mihajlovskega je nadaljeval njegovo delo Zavod za eksperimentalno medicino v Moskvi. Sovjetski tisk poroča, da bo zdaj postalo na temelju njegovih uspehov precejanje krvi nalezljivih boleznih, zastrupljenju z ogljikovimi plini, sečno kislino itd. Operacija traja samo dve uri, ker vzamejo bolniku poprej samo polovico krvi in potem, eno uro pozneje, drugo plolovico. Odvzeto kri začasno nadomešča umetno redilna tekočina. Kemiki očistijo kri s pomočjo fiziološke (solne) raztopine ali primernih protistrupov. 'Oprana kri' (kakor govorijo v Moskvi) se takoj zopet nagnete v bolnikovo krvno oživlje.

UMOR IZ SOČUTJA

V novembru lanskega leta je praška zdravnica dr. Pavla Klafterova iz sočutja ustrelila svojega nečaka, 14 letnega srednješolca, ki se je pri eksperimentiranju s kemikalijami tako težko poškodoval levo roko, da so mu jo morali odrezati; tudi v obraz je dobil tako težke poškodbe, da mu je pretila popolna oslepitev. Klafterova je izvršila svoje dejanje na pobudo svoje sestre in dečkove matere Ide Pochobradske. Obe ženski so aretirali, a po končani preiskavi je državni tožilec predlagal, naj se nadaljnje postopanje proti njima ustavi, ker sta dva zdravnika izvedenca podala izjavo, da sta obtoženki delovali pod vplivom trenutne duševne zmedenosti.

O tem predlogu se je na pobudo pravosodnega ministrstva vršil te dni ponoven posvet zdravniških izvedencev, da se ugotovi, ali niso dani pogoji za obnovitev kazenskega postopanja. Na tem posvetu so ugotovili soglasno, da sta obe ženski bili ob času dejanja v resnici duševno zmedeni in da sta dedno psihopatsko obremenjeni. Na podlagi te izjave se je ta afera s sodne strani dokončno likvidirala.

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

16

Kmalu se je pa voz tako močno stresel, da je naglo odprl oči.

— No, kaj pa je? Zakaj ste ustavili, poštaljon?

— Vražja strela, na strmem klancu smo, poleg tega je pa cesta že močno izvožena... treba je prizanašati našim konjem; bom pa potem bolj pognal.

— Pa naj bo! Toda počakajte, da izstopim. Rad bi se malo izprehodil in osvežil.

In gredoč za poštnim vozom je zaklical.

— Lafleur! Lafleur!... Eh, mrha lena... Menda spi... Ah, k sreči si se izvolil zbuditi. Daj mi moj solnčnik!

— Izvolite, gospod. Ne potrebuje gospod nič drugega?

— Ne.

Markiz se je obrnil in opazil, da ustavlja tudi poštaljon drugega voza. Po stari navadi je odprl vratca in pozval potnike, naj izstopijo.

— Koliko sreče! — je vzkliknil markiz, — zopet jo bom videl.

In res, lepo dekle se je zopet prikazalo in odpirajoč se na vratca je hotelo previdno izstopiti iz prednjega dela poštnega voza. — Nežni, nam že dobro znan glas ji je dejal:

— Ne ostani predolgo zunaj, sestra.

— Samo malo bi se rada izprehodila, — Luiza.

— Le pazi, da se ti kaj ne zgodi.

— Izstopim zadaj, tam pojde lažje, ta stopnica je previsoka.

In ko se je pripogibala, da bi dosegla prvo stopnico, je markiz hitro pristopil in ji ponudil roko, rekoč:

— Naslonite se name, gospodična, in nič se ne bojte, vso odgovornost prevzamem jaz.

Henrika, ki je mislila, da ima opraviti s sopotnikom, ki ga je videla že na postaji ali v prenočišču, je hvaležno sprejela ta dokaz družabne uglajenosti; lahko si pa mislimo njeno presenečenje, ko je zagledala pred seboj mladega, lepega, gospoda, tistega, ki ga je videla malo prej v elegantnem poštnem vozu.

— Oprostite, — je dejala v zadregi, — oprostite, gospod, in hvala za trud, ki ste ga imeli z menoj.

— Jaz se vam moram zahvaliti, gospodična, ker sem presrečen, da sem mogel držati nekaj trenutkov v svoji roki tako razkošno ročico.

Henrika se je zelo prijazno poklonila in zavila za voz.

— Hm, to je vse, — je zamrmral markiz razočarano. — Kaj!... Zagledal sem to lepotico zopet samo zato, da bi izpregovoril z njo nekaj besed in ostal tu, kjer sem!... Lepa je, da bi jo kar ugriznil... Kako nežno nožico zakriva ta nogavica... In oči!... oči, ki bi njih pogled zažgal smodnik!... Bogme, priložnost je prelepa, ne spustimo je iz rok! Bom že našel pretvezo, da znova navežem pogovor z njo. E, glej, baš to sem hotel.

Zagledal je robec, ki je bil obvisel na stopnici. Pobral ga je in dohitel Henriko.

— Gospodična!... oprostite, če se ne motim, ste izgubili robec.

— Moj robec? — se je začudila.

— In prinašam vam ga.

— Hvala lepa tudi za to, gospod.

— Ti stari vozovi so kaj malo udobni, že izstopiti je velika umetnost, a ko si v njem, sediš tako nerodno, da te vse kosti bole.

— Kaj še, zagotavljam vas, da se počutiva v vozu zelo dobro, jaz in moja sestra.

— Ah, po pravici rečeno, če sta samo dva človeka v vozu, še gre, tretji bi pa bil že zelo stisnjen.

— K sreči sva sami.

— Bravo! — je zašepetal markiz sam pri sebi.

— Torej imate še srečo, — je nadaljeval na glas. — Pot iz Dreuxa do Pariza nam bo gotovo zelo dolga. Do Pariza, pravim... saj se tudi vi peljete v Pariz, kaj ne?

— Da, gospod, v Pariz sva namenjeni.

— Gotovo imate tam sorodnike, prijatelje.

— Prijatlje naše rodbine, staro gospo in njenega moža, k njima sva namenjeni.

— Imenitno, kajti dve dekleti sami v tem ogromnem mestu... Oho, šele zdaj sem opazil, da hodiva po solncu. Ali bi vam smel ponuditi svoj solnčnik?

— Oh, saj se ne bojim solnca, gospod.

— Pa hodite vsaj po senci teh starih dreves.

— Saj res, na to sem pa čisto pozabila,— je odgovorila smeje. In krenila je na kraj ceste v nadi, da bo konec tega pogovora, ki jo je bil spravil v hudo zadrego. Toda markiz se ni dal kar tako odpraviti.

— Priznajte, gospodična, da je ta kraj zelo lep.

— Res, zelo lep je, — je pritrdila Henrika.

— Ti zeleni gozdovi in te livade, polne pestrega cvetja... ali ljubite rože?

— Zelo.

— Tu je treba izbrati si jih; toda na polju ne najdemo vedno najlepših in najzapeljivejših, pač pa poznam eno...

Henrika ga ni pustila izgovariti fraze do konca. Bila je sicer naivna in otročja, razumela pa je le, kam merijo njegove besede, pa se ni hotela izdati; molče se je pripognila, da bi natrgala ob potoku zvončkov in marjetic.

Markiz je stal nepremično in jo gledal s plamtečimi očmi, kako dela svoj šopek.

— Božanska je, — je pomislil, — in zdi se mi, da se bom do ušes zaljubil v njo!

— Telo vile, nožiče, ročice vojvodinje... in koliko mikavnosti v vsaki njeni kretnji! Povrhu pa še premetena kot prava Normanka. Videl sem namreč dobro na rdečici njenih lic, da je uganila, kam sem meril. Eh, kaj bi dolgo razmišljal, svoj cilj dosežem, pa naj me stane karkoli. Toda kako? S kakšnimi sredstvi?... Čim bo v Parizu, mi uide! ...Oh, srečna misel!

Henrika se je bila baš vzravnala, da bi nadaljevala izprehod, držeč v roki velik šopek cvetja; bila je tako zaverovana v cvetje, da skoraj ni opazila, da jo markiz spremlja.

— Gospodična! — je vzkliknil naenkrat, — srečna misel mi je šinila v glavo. Tako lepih deklet, kakor sta ve dve s sestro, človek ne sreča v življenju, da bi se vsaj malo ne zanimal za nje... Trdil bi celo, da je to zanimanje zelo veliko... Mislil sem na vajni prihod v Pariz in se vpraševal, ali ne bosta v veliki zadregi sredi tolikega vrvenja in množice, ko pa nimata nikogar, ki bi vama mogel pomagati.

Henrika je pa mirno in molče nadaljevala pot, zroč nepremično na svoje cvetje. Toda markiz se ni dal odgnati, sladko se je nasmehnil in nadaljeval prijazno:

— In prišlo mi je na misel ponuditi vam ... ne svoje lastne usluge, tako predrzen nisem, temveč zanesljivga človeka, recimo mojega komornika, zelo poštenega fanta, ki bi vama prihranil velike sitnosti, združene s prevozom prtljage, z iskanjem voza, in ki bi vaju lahko spremil po potrebi k vajinim prijateljem.

Henrika je spoznala, da ni mogoče pustiti vsiljevega gospoda brez odgovora; poleg tega se ji je pa zdela ta prilika najboljša, da se ga odkriža.

— Zelo sem vam hvaležna za vse vaše dobre namere, gospod, toda s sestro ne bova imeli nobenih sitnosti, ki se jih vi bojite... Mož gospe, ki naju sprejme pod gostoljubno streho, se je ponudil, da naju pride čakat.

(Dalje prihodnjič)

Knjigarna "Glas Naroda"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street, New York

POVESTI in ROMANI

(Nadaljevanje:)

Slovenski Robinzon, trd. vez. .... .75
Stric Tomova koča .... .50
Sneški invalid .... .35
Skozi širno Indijo .... .50
Sanjska knjiga, mala .... .60
Sanjska knjiga, velika .... .90
Sanjska knjiga. (Arabska) 1.50
Spomini Jugoslovanskega dobrovoljca, 1914—1918 .... 1.25
Sredozimci, trd. vez. .... .60
broš. .... .40
Strahote vojne .... .50
Štiri smrti, 4. zv. .... .35
Smrt pred hišo .... .65
Stanley v Afriki .... .50
Spomin znanega potovalca 1.50
Stritarjeva Anthologija, broš .... .80
Sisto Sesto, povest iz Abrucev .... .30
Sin medvedjega lovca, Potopljeni roman .... .30
Študent naj bo, V. zv. .... .35
Sveta Notburga .... .35
Spisje, male povesti .... .35
Stezosledec .... .30
Šopek Samotarke .... .30
Sveta noč .... .30
Svetlobe in sence 1.20
Slike (Meško) .... .60
Spake, humoreska, trda vez. .... .90

SHAKESPEAREVA DELA:

Macbet, trdo vez. .... .90
broširano .... .70
Othelo .... .70
Sen Kresne noči .... .70

Splošna Knjižnica:

Št. 1. (Ivan Albrecht) Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broširano .... .35
Št. 3. (Ivan Rozman) Testament ljudska drama v 4 dej., broš. 105 strani .... .35
Št. 4. (Cvetko Golar) Poletno klasje, izbrane pesmi, 184 str., broširano .... .50
Št. 6. (Novak) [illegible] .... .35
Št. 7. [illegible]. Za slovensko mladino priredila Utva, 111 strani, broš. .... .35
Št. 8. Akt štev. 113 .... .75
Štev. 9. (Univ. prof. dr. Franc Weber.) Problemi sodobne filozofije, 347 strani, broš. .... .70
Št. 10. (Ivan Albreht). Andrej Ternouc, reliefna karikatura iz minulosti, 55 str., broš. .... .25
Št. 11. (Pavel Golia) Peterčkove poslednje sanje, božična povest
Št. 14. (Dr. Karl Engliš) Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 str., broš. .... .80
Št. 15. Edmond in Jules de Goncourt, Renee Mauperin .... .40
Št. 16. (Janka Samec) Življenje, pesmi, 112 str., broš. .... .45
Št. 17. (Prosper Marimee) Verne duše v vicah, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 stra. .... .30
Št. 19. (Gerhart Hauptmann) Potopljeni zvon, dram. bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 strani, broš. .... .50
Št. 20. (Jul. Zeyer) Gompači in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 strani, broš. .... .45
Št. 21. (Friliolin Žolna) Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II., 73 str. broš. .... .25
Št. 22. (Tolstoj) Kreutzerjeva sonata .... .60
Št. 23. (Sophokles) Antigone, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str. broširano .... .30
Št. 24. (E. L. Bulwer) Poslednji dnevi Pompejev, I. del, 355 str., broš. .... .90
Št. 25. Poslednji dnevi Pompeja, II. del .... .90
Št. 26. (L. Andrejev) Črne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str. broš. .... .35
Št. 27. (Fran Erjavec) Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš. .... .35
Št. 29. Tarzan sin opic. trdo vez. 1.20
Št. 31. [illegible] roke .... .35
Št. 32. Živeti .... .35
Št. 35. (Gaj Salustij Krisp) Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 strani, broš. .... .50
Št. 33. (Ksaver Meško) [illegible], 144 strani .... .65
Št. 37. Domače živali .... .30
Št. 38. Tarzan in svet .... 1.—
Štev. 30. La Boheme .... .90
Št. 47. Misterij duše .... 1.—
Štev. 48. Tarzanove živali .... .90
Štev. 49. Tarzanov sin, trd vez. 1.20
Št. 50. Srika De Graye 1.20
Št. 51. Slov. balade in romance .... .80
Št. 54. V metežu .... 1.—
Št. 55. Namišljeni bolnik .... .50
Št. 56. To in onkraj Sotle .... .30
Št. 58. Glad (Hamsun) .... .90
Št. 59. (Dostojevski) Zapiski iz mrtvega doma, I. del .... 1.—
Št. 60. (Dostojevski) Zapiski iz mrtvega doma, II. del .... 1.—
Št. 61. (Golar) Bratje in sestre .... .75
Št. 62. Idijot, I. del (Dostojevki .... .90
Št. 62. Idijot, II del .... .90
Št. 64. Idijot, III. del .... .90
Št. 65. Idijot, IV. del .... .90
Vsi 4 deli 3.25
Št. 66. Kamela, skozi uho sivanke, veseloigra .... .45
Slovenski pisatelji II. zv.: Potresna povest, Moravske slike, Vojvoda Pero i Perica, Črtice 2.50
Tigrovi zobje .... 1.—
Tik za fronto .... .70
Tatič, (Bevk), trd. vez. .... .75
Tri indijanske povesti .... .30
Tunel, soc. roman 1.20
Trenutki oddiha .... .50
Turki pred Dunajem .... .30
Tri legende o razpelu, trd. vez. .... .65
Tisoč in ena noč (Rape) vez. mala izdaja .... 1.—
Ugrabljeni milijonar 1.20
V kremplijih inkvizicije 1.30
V robstvu (Matičič) 1.25
V gorskem zakotju .... .35
V oklopnjaku okrog sveta:
1. del .... .90
2. del .... .90
OBA SKUPAJ 1.60
Veliki inkvizitor .... 1.—
Vera (Waldova), broš. .... .35
Vojska na Balkanu, s slikami .... .25
Vrtnar, (Rabindranath Tagore), trdo vezano .... .75
broširano .... .60
Volk spokornik in druge povesti .... 1.—
trdo vezano 1.25
Vojni, mir ali poganstvo, 1. zv. .... .35

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

DEDŠČINA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

79

— Veliko dobro delo bi bilo, ako bi mogla to plazečo golazen zrabiti za vrat. Tako pa je vedno boj z bitjem, ki ga ni mogoče prijeti.

Ralf se pogladi po glavi.

— Pogum, Henrik! Tudi to ho minilo in mogoče prej, kot si misliš.

Henrik zvedavo pogleda Ralfa.

— Ralf, zdi se mi, kot da mi hočeš nekaj prikriti.

Ralf ga prime za roko in ga resno pogleda.

— Takoj občutiš to, Henrik, ako nisem enkrat popolnoma odkrit proti tebi. Toda veš, če ti kdaj kaj skrivam, je samo za tebe najboljše. Zaupaj mi, kot si mi doslej in verjemi mi, ne da bi dalje vprašal, da bosta ti in Eva Marija v nekaj dneh rešena vseh skrbi in bojazni. Pomagaj mi s podvojeno pazljivostjo, da boš prenesel še teh par dni. Potem boš rešen vseh nevarnosti.

Henrik se prime za čelo. kot bi mu bilo vroče. Toda tesno stisne Ralfu roko.

— Ko bi bilo le res, Ralf? Že zaradi Eve Marije, kajti vidim, kako se boji in kako jo vedno navdajajo skrbi. Pa tudi ti, Ralf; oba si mislita vse bolj težavno kot jaz, četudi za mene ni posebno prijetno, ko se zavedam, da imam tega zločinskega zasledovalca vedno za petami. Samo doma med štirimi stenami imam občutek, da sem varen. Strašno je to!

— Samo še nekaj dni potrpljenja, Henrik. Potrpljenje in previdnost.

— To ti obljubim!

Isti večer sedi Ralf v temi ob oknu svoje sobe in strmi preko tovarne. Še nikdar poprej mu ni bilo srce zaradi Henrika tako težko kot sedaj. Te dneve se je čutil zanj bolj odgovornega kot kdaj poprej. Razmišlja o vsem, kaj se je včeraj in danes zgodilo. Imel je navado, da je vedno sedel v temi, kadar je imel kaj važnega razmišljevati. Tedaj so mu bile misli vedno bolj ostre, in čiste. Vedno premišljuje, kaj namerava Mertens za četrtek. Toda zavzel se je, da bo posvaril šoferja, da bo vozil posebno počasi in previdno, kajti, da bi dosegel svoj cilj, se Mertens tudi ne bi ustrašil, ako bi postavil v nevarnost še drugo življenje. Ako je bil tako, kot si je mislil, da hoče Mertens povzročiti avtomobilsko nesrečo, potem bi bil v nevarnosti tudi šofer. Kajti Henrik ne bi bil v avtomobilu, temveč samo šofer. Ko bi mogel samo slutiti, kaj je Mertens nameraval! Ralf premišljuje vse mogoče in si slednjič reče, ako hoče Mertens v resnici povzročiti kako avtomobilsko nesrečo, bi prišla v poštev samo cesta od stranskih vrat v tovarno do glavne ceste. Na glavni cesti je bil promet tudi ponoči; vozila je poulična železnica do enajstih in tudi uradniki so se včasih z avtomobili vračali iz mesta. Na prometni cesti tedaj Mertens ne bo ničesar poskušal; zgoditi bi se moglo samo na poti med tovarno in glavno cesto, kajti tukaj je ob večerih vozil samo avtomobil, ki je bil naročen za Henrika.

Toda, kaj je mogel Mertens tukaj storiti?

Vedno bistreje premišljuje in pri tem strme njegove oči skozi okno, kot bi hotel predreti temo, ki je ležala nad tovarnami. Bila je noč brez zvezd: nebo je bilo oblačno in lune ni bilo videti.

Naenkrat pa Ralf, ki je bil tako zatopljen v svoje misli, nekaj zapazi. V tovarniški shrambi, kjer so bile spravljene različne stvari, zapazi medlo luč. Samo naglo je švignila svetloba svetilke skozi zaprašeno okno shrambe. Ralf se zgane in se dvigne. Kako je prišla v tej pozni uri luč v shrambo, ko nikdo ni imel tam ničesar iskati? Ali se je zmotil? Toda ne — svetloba se zopet prikaže — mogoče se je kaj vnelo — ali pa so bili mogoče tatovi na delu?

Ne da bi dolgo premišljal, Ralf vstane, vzame revolver in gre iz sobe. Neslišno gre po stopnicah in previdno odpre vrata inžinirske hiše ter vrata zopet tiho zapre za seboj. Nato pa hiti, skrivajoč se za grmovjem, proti shrambi. Splazi se do okna, skozi katero je prihajala svetloba ter pogleda skozi napol slepe šipe. Skoro isti trenutek se luč zopet zasveti in žarki stikajo vse okoli po shrambi. Ralf opazi neko postavo, ki je najbrže z žepno svetilko nekaj iskala. Videl je, da je bila postava zagrnjena v veliko suknjo in da je imela na glavi širokokrajen klobuk, potisnjen globoko na oči, da obraza ni bilo mogoče videti. Ralf vidi, kako je svetloba vedno švigala sem in tja slednjič obstala na ovitku žične vrvi. Videl je dve roki, kako sta skušali odviti žico iz enega kolobarja. Nato zapazi v eni roki klešče, ki so odščipnile vrv. Pri tem tudi opazi na prstu ene roke prstan z velikim dragim kamnom. Torej ni bila roka kakega delavca. Ako je Ralf prej mislil, da gre tukaj za kako tatvino žične vrvi, mu je bila sedaj ta misel pregnana. Mož z belimi, skrbno negovanimi rokami, na katerih se je bliščal dragocen prstan, pač ni bilo treba v temni noči vkrasti žične vrvi, razun, če jo je potreboval za kake skrivne namene. Bile so bele, mesnate roe, ki jih je videl.

Postava v shrambi se zravna in skrije žico pod široko suknjo. Nato pa ugasne svetilko.

Ralfa obide nek čuden občutek. Kdo je bil ta mož in v kak namen je ukradel kos vrvi — po njegovem mnenju je je moglo biti komaj petindvaiset metrov.

Moral je iznajti, moral je vedeti, kaj hoče ta mož početi z vrvjo in kdo je bil. Predstavlja si postavo in mesnate roke z dragocenim prstanom in takoj je moral misliti na Arturja Mertensa. Mertens je imel take roke in ravno on je nosil tak prstan na svoji roki. Podaril mu ga je njegov pokojni tast.

Ralfovi živci so bili vsi napeti. V temi se splazi na drugo stran shrambe, kjer so bila vrata in se skrije za nek štor. Od tega mesta je magel videti vrata. Nemirno čaka. Konečno se vrata tiho in previdno odpro in iz shrambe se oprezno splazi moška postava. Tiho zapre vrata in se skrbno ozre na vse strani.

Ralf zadržuje sapo, da se ne bi izdal. Tedaj vidi moža, ki plazečih korakov odhaja. Luna pogleda izza oblakov in Ralf spozna plazeči se zverinski korak — da, moral je biti Mertens, ki se je sedaj v senci grmovja plazil proti stranskim vratom tovarne.

Kaj naj vse to pomeni? Zakaj je prišel Mertens ponoči iz svoje svile k tovarni, da si kot tat vzame kos vrvi? Zakaj ni to storil podnevi in javno? Kaj je nameraval s to žico? Za tem je mogel biti samo kak vražji naklep.

Ne da bi dolgo premišljal, sledi Ralf Mertensu. Počasi se plazi za njim in se tudi skriva za grmovje. Vidi, kako je šel Mertens mimo stranskih vrat; ključ do vrat je imel pri sebi in je tudi moral priti to pot. Tudi Ralf je imel ključ, kot vsi inžinirji. Nekaj časa počaka, da Mertens odide skozi vrata, katera je zaklenil za seboj. Ralf vrata zopet tiho odklene in se tiho splazi na cesto. Niti zeblo ga ni v mrzli noči, četudi je imel na sebi samo suknjič. Razburjenje ga je razgrevalo. Zadržujoč sapo posluša in zasliši oddaljujoče se korake. Ralf sledi v isti smeri in kmalu zapazi Mertensa med drevjem. Ralf se čudi, zakaj ni odšel naravnost proti vili Melaniji. Na zasneženi poti je bilo mogoče videti temno postavo v široki suknji. Ralf sledi brez vsakega šuma in se skriva za drevesa.

(Dalje prihodnjič.)

Iz Slovenije.

Kovnica srebrnikov v ljubljanski okolici.

Patrulji vevške orožniške postaje se je te dni posrečilo priti na sled tajni kovnici desetdinarskih srebrnikov. V Sneberju je patrulja vršila preiskavo pri neki hiši zaradi druge zadeve. Naletela pa je na čuden model. Ko je patrulja svar natančneje opledala, je ugotovila, da model ustreza za falzificiranje 10-dinarskih srebrnikov. Orožniki so najprej trdo prijeli nekega mladega fanta, ki je zadevo pojasnil, zatrjujoč, da on ni ponarejal srebrnikov, pač pa neki njegov znanec, ki se mu je baje posrečilo prav dobro izdelan falzifikat spraviti v promet. Orožniki so aretirali fanta, njegovo mater in pravega ponarejevalca ter so vse tri izročili ljubljanskemu okrožnemu sodišču.

Vlom na Studencu pri Vevčah.

Pri gradnji aerodroma v Polju je zaposlenih več delavcev, ki stanujejo po bližnjih vaseh v barakah ali pa pri kmetih. Delavec Ljudevit Škrbec stanuje na Studencu pri Vevčah. Ko je prejel v soboto mezdo, je denar shranil v kovčeg. V nedeljo je pa presenečen opazil, da je kovčeg odprt in da mu je neznan vlomilec pobral vseh 90 Din. Javil je vlom vevškim orožnikom. Ti so kmalu izsledili dva krepka Bosanca, ki sta tam okrog postopala in živela na tuje stroške. Aretirali so ju in natanko preiskali. Pri njih so našli še skoro ves denar. V ljubljanskih zaporih čakata zdaj plačila.

Tragična smrt hlapca.

Te dni se je peljal s svojim tovornim avtomobilom po banovinski cesti iz Št. Ilja domov v Selnico ob Muri posestnik Alojzij Gornik iz Selnice. Ko je bil že blizu doma, je nenadoma stopil iz teme pred vozilo hlapec Alojzij Plemenitaš iz Selnice in hotel v zadnjem hipu prekoračiti cesto. Gornik je sicer skušal vozilo ustaviti, toda bilo je že prepozno. Avtomobil je podrl hlapca na tla tako nesrečno, da je Plemenitaš kmalu izdihnil. Na pomoč je bil poklican zdravnik iz Št. Ilja, ki pa je mogel ugotoviti le še smrt. Plemenitaš je bil baje precej vinjen in je tako sam zakrivil svojo smrt. Prepeljan je bil v mrtvašnico selniškega pokopališča.

TRAGEDIJA VIKINGOV

Na Grenlandskem, blizu rta Gerjölfnasa so našli lani okostja belih ljudi, ki so nekoč stanovali na daljnem ameriškem severu. Danski antropolog Sören Hansen je skrbno proučil kosti in ugotovil žalostno usodo skandinavskih vikingov, ki so dospeli v Ameriko kot prvi belokožci vsaj 500 let pred Kolumbom. Isladski posestnik Erik Rdeči je v obrambi leta 980 ubil nekega nasprotnika in je bil obsojen na smrt. Ker se nikakor ni čutil krivega, je sklenil pobegniti. V navadnem ribiškem čolnu je z maloštevilnimi spremljevalci zapustil rojstni otok, čudežno prepotoval ocean in dospel v kraj, ki mu je nadel ime Zelene dežele-Grenlandske. Ta dogodek pomeni prvo odkritje Amerike, o kateri človeštvo ni ničesar slutilo. Znanstveniki so smatrali ocean za konec sveta in vrata v pekel. Begunci so si postavili hiše in dve leti pozneje so odšli na Islanudsko po družine. Pripeljali so več desetorie rojakov, ki so jim naredili skomine z novicami o svojem življenju. Tako je nastala na Južnem Grenlandskem prva evropska naselbina, in se je leta 930 po Kr. prvič prikazal ta kraj v skandinavskih letopisih. Največji otok na zemlji je takrat zaslužil ime "zelene dežele", ker nikakor ni bil sličen sedanji deželi večnega ledu. Nasprotno se je odlikoval po toplem podnebju in lepem rastlinstvu. Kolonisti so kmalu pomnožili črede krav in ovac ter postali premožni. Navezali so redne stike s staro domovino. Leta 985 je odrinilo samo iz Rajkjavika v Ameriko 35 jadrnic, od katerih jih je dospelo samo 15 na cilj. To razmerje je značilno za takratno mornarstvo, a ni ustrašilo vikingov. Leta 1261 so celo sklenili iz Norveško redno trgovsko pogodbo. Evropski geografi od tedaj redno omenjajo grenlandske kolonije pod imenom "Tečajne Skandinavske". Deželica se je kmalu pokristjanila in imela svoje škofe. Toda zadnja poročila o "novi deželi" izvirajo iz leta 1410. Od tedaj je izginila iz zgodovine. Nobena ladja ni prišla več odtod v Evropo. Stara domovina je pozabila na potomce vikingov v Severni Ameriki. Šele leta 1872 so slučajno vrgli neki danski kitolovci sidro v zalivu, kjer je nekoč obstajala kolonija. Našli so zapuščene vasi, napol podrte hiše in strohnele ostanke zadnjega belega prebivalca, ki je ležal vznak poleg ugaslega ognja. Najbrž je moral umreti pred meseci ali celo leti. Eskimi, ki so jih pozneje našli mornarji, so pripovedovali o "veliki kugi" pri belih judeh. A mornarji so poprej mislili, da so vpepepelili vasi Eskimi sami, ker so pri njih videli nože in drugo drobnarijo skandinavskega izvora. Konec "Tečajne Skandinavske" je ostal skrivnosten, dokler ni objavil prof. Hansen podatke o svojem raziskavanju vikinških ostankov. Ugotovil je po primerjanju okostnjakov iz vseh dob štiristoletnega obstoja kolonije, da so morali prebivalci počasi telesno propadati. Zadnji izmed njih so bili skoro pritlikavci (1.40 m). Celo dojenčki so imeli popolnoma pokvarjeno zobovje in od jetike zverižene kosti. Vikingi so postali žrtev velikega prevrata, ki ga je takrat doživelo grenlandsko podnebje. Prvotno južna in pozneje zmerna dežela (kjer so morale vinograde nadomestiti jablane), se je hitro spremenila v severno. Živina je poginila, rastlinstvo se je krčilo. Kolonisti so ostali brez polj in so morali jesti eskimsko hrano, katere niso bili vajeni: ribe, mah in luštrek (angeliko). Postali so žrtev jetike. Število porodov je padlo nad ničlo. Rod, ki je odkril Ameriko, je podlegel mučnemu umiranju, kateremu je obupno kljuboval več desetletij. Če bi bila vikingom na razpolago sedanja prometna sredstva, bi nedvomno obstojala skandinavska Severna Amerika še zdaj.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Samo samo

$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

216 West 18th Street

New York City

LEPE PRILIKE

Naprodaj imam tukaj v Greensburgu tik betonske ceste 7 hiš, vsake cene od $1000 pa do $10,000. Tukaj je devet tovarn in po nekoliko se vedno dela, posebno dekleta dobe vedno delo. — V Pittsburghu imam pa tudi 7 hiš po ceni od deset do 25 tisoč dolarjev. Prodam radi starosti. Kdor se zanima naj pride, da si ogleda te lepe prilike: eno miljo južno od Greensburga.

JOSEPH KEBE

Box 629, Greensburg, Pa.

VISOKA ZAVAROVALNINA ZA DELEGATE

Ženeva, Švica, 21. julija. — Člani komisije Lige narodov, ki bodo odpotovali v Gran Chaco, da uravnajo spor med Bolivijo in Paragvajem, so se visoko zavarovali proti bolezni in smrti. Vsak član je zavarovan za 55 tisoč dolarjev.

DANAŠNJE PREBIVALSTVO ZDRUŽENIH DRŽAV

Uradna cenitev prebivalstva Združenih držav dne 1. julija 1933 je bila 125,693,000 prebivalcev. To bi bilo 2,917,000 več kot prebivalstvo dne 1. aprila 1930, ko je bilo izvedeno zadnje ljudsko štetje.

Cesus Bureau prihaja na to cenitev na podlagi rojstev, smrti, priseljevanja in izseljevanja po zadnjem ljudskem štetju.

Država New York ima največ prebivalcev izmed vseh držav Unije, namreč 12,965,000. Pennsylvania je druga z 9,787,000 prebivalci. Illinois je tretja država na vrsti (7,826,000) in Ohio četrta (6,798,00). California, ki ima sedaj 6,062,000 prebivalcev, je peta ta vrsti in tako preskočila državo Texas, ki je bila leta 1930 peta država. Tekom deseletja 1929 do 1930 je prebivalstvo Californije se pomnožilo za 65% in prebivalstvo še vedno raste v isti meri.

Nevada, ki je po površini ena izmed največjih držav (večja kot Jugoslavija), ima le 93,000 prebivalcev in je država, ki ima najmanj prebivalcev. Wyoming, ki jih ima 231,000, je predzadnja, kar se tiče prebivalstva.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

26. julija:
Hamburg v Cherbourg
Pres. Roosevelt v Havre

27. julija:
Bremen v Bremen

28. julija:
Veendam v Boulogne
Ile de France v Havre

29. julija:
Vulcania v Trst
Aquitania v Cherbourg

2. avgusta:
Washington v Havre
Deutschland v Hamburg

4. avgusta:
Olympic v Cherbourg

5. avgusta:
Champlain v Havre
Conte di Savoia v Genoa
Berengaria v Cherbourg

8. avgusta:
Leviathan v Cherbourg
Europa v Bremen

9. avgusta:
New York v Hamburg

11. avgusta:
Paris v Havre
Majestic v Cherbourg
Rotterdam v Boulogne

12. avgusta:
Saturnia v Trst
Aquitania v Cherbourg

15. avgusta:
Bremen v Bremen
Statendam v Boulogne

16. avgusta:
Manhattan v Havre
Albert Ballin v Hamburg

19. avgusta:
Ile de France v Havre
Rex v Genoa

21. avgusta:
Reliance v Hamburg

23. avgusta:
Olympic, Cherbourg

24. avgusta:
Champlain v Havre
Europa v Bremen

25. avgusta:
Veendam v Boulogne

26. avgusta:
Roma v Genoa
Berengaria v Cherbourg

29. avgusta:
Leviathan v Cherbourg

30. avgusta:
De Grasse v Havre
Majestic v Cherbourg
Manhattan v Havre
Deutschland v Hamburg

31. avgusta:
Bremen v Bremen

2. septembra:
Conte di Savoia v Genoa

5. septembra:
Ile de France v Havre
Statendam v Boulogne

6. septembra:
Aquitania v Cherbourg
New York v Hamburg

8. septembra:
Olympic v Cherbourg

9. septembra:
Paris v Havre
Vulcania v Trst
Volendam v Boulogne
Europa v Bremen

13. septembra:
Lafayette v Havre
Manhattan v Havre
Berengaria v Cherbourg
Albert Ballin v Hamburg

15. septembra:
Rotterdam v Boulogne
Majestic v Cherbourg

16. septembra:
Rex v Genoa
Bremen v Bremen

18. septembra:
Reliance v Hamburg

20. septembra:
Champlain v Havre

21. septembra:
Aquitania v Cherbourg

23. septembra:
Saturnia v Trst
Ile de France v Havre
Veendam v Boulogne

26. septembra:
Europa v Bremen
Statendam v Boulogne

27. septembra:
Washington v Havre
Mauretania v Cherbourg
Deutschland v Hamburg

29. septembra:
Paris v Havre
Olympic v Cherbourg

30. septembra:
Conte di Savoia v Genoa

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre

NA HITREM EKSPRESNEM PARNIKU

ILE DE FRANCE

28. JULIJA

19. Avgusta — 5. Septembra

PARIS

11. Avgusta — 9. Septembra

CHAMPLAIN

5. Avgusta — 24. Avgusta

NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščene agente

General Travel Service, Inc.

Mr. Leo Zakrajsek,

1359 Second Ave., New York City, N. Y.

FRENCH LINE

19 STATE STREET, NEW YORK

VODNJIKOVE KNJIGE

za leto 1934

lahko že sedaj naročite. — Pošljite nam

$1.

in knjige Vam bodo poslane naravnost na dom.

Naročila sprejema:

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street

New York, N. Y.

. . . SKUPNA . . . POTOVANJA

pod osebnim vodstvom

V LJUBLJANO SE VRŠE LETOS S SLEDEČIMI PARNIKI:

"ILE DE FRANCE" preko Havre — — — — — — — — 28. JULIJA

Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane .....$ 101.23

za tja in nazaj pa samo .....$ 182.00

AQUITANIA preko Cherbourga — — 29. JULIJA in 12. AVG.

Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane .....$ 102.34

za tja in nazaj pa samo .....$ 182.00

"EUROPA" preko Cherbourga — — — — — 9. AVGUSTA

Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane .....$ 104.84

za tja in nazaj pa samo .....$ 185.50

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priglasi in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:

Slovenic Publishing Company

TRAVEL BUREAU
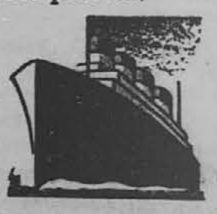
216 West 18th Street New York, N. Y.